

Protocol Sociale veiligheid

Elk kind moet zich op school veilig en gewaardeerd kunnen voelen. Ouders, leerlingen en leerkrachten willen daarom samen werken aan een prettige sfeer op school. Goede communicatie is daarin erg belangrijk. Om deze reden is de leerlingenraad betrokken bij de aanpak van pesten.

Er wordt preventief aan een veilig pedagogisch klimaat gewerkt middels de methode HIRO. Deze methode staat dagelijks op het lesrooster.

Bij conflicten werken we met de RET aanpak. Hierbij worden de 5G's gehanteerd; gebeurtenis, gevoel, gedachte, gedaan, gevolg. Zie bijlage 5G-formulier.

Met de hart- en handen instrumenten van IEP LVS wordt jaarlijks o.a. het sociaal-emotioneel leren afgenomen, geëvalueerd en de nodige acties op ondernomen. Deze worden indien van toepassing beschreven in het sociaal-emotioneel groepsplan. Ieder jaar wordt bij de kinderen van groep 8 de veiligheidsmonitor afgenomen. Eens per 2 jaar wordt een tevredenheidsspeiling onder de kinderen van groep 5 t/m 8 afgenomen waarin de sociale veiligheid is opgenomen.

De leerlingen worden na elke vakantie attent gemaakt op de algemene regels en de basis gedragsregels die op school worden gehanteerd voor het omgaan met elkaar, het omgaan met materialen en omgaan met de ruimte.

Het beleid sociale veiligheid richt zich op twee sporen: preventief (voorkomen) en curatief (ingrijpen en oplossen).

Preventief

- ☞ Zorg voor een goed pedagogisch klimaat op school en in de groep.
- ☞ Tijdens algemene informatieavonden wordt aan ouders verteld hoe met pesten wordt omgegaan.
- ☞ De leerkracht werkt aan een positieve groepsvorming door het jaar te beginnen met Goed van Start.
- ☞ Na elke vakantie worden de algemene regels en de basis gedragsregels opgefrist en zowel leerkrachten als leerlingen zien erop toe dat ze nageleefd worden.
- ☞ Op de speelplaats is altijd een leerkracht aanwezig; die, indien nodig, daadwerkelijk ingrijpt en de gebeurtenis doorgeeft aan de groepsleerkracht.
- ☞ In de groep wordt probleemgedrag besproken en met de kinderen worden afspraken gemaakt.
- ☞ De leerkracht is alert op non-verbale en verbale uitlatingen die de sfeer negatief beïnvloeden en grijpt daarop in.
- ☞ Binnen de groepsbesprekingen wordt aandacht besteed aan signalen van sociaal emotionele problematiek binnen de groep.
- ☞ Aan de leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat signalen van pesten doorgegeven moeten worden aan de leerkracht. Dit is geen klikken!
- ☞ Personeel en leerlingen noemen leerlingen niet met een bijnaam die als kwetsend ervaren kan worden.
- ☞ Personeel en leerlingen maken geen opmerkingen over kleding en/of uiterlijk die als kwetsend ervaren kunnen worden.

Curatief

- ☞ Bij signalering wordt het probleem serieus genomen. De leerkracht probeert zicht te krijgen op de oorzaak, de omvang van het pestgedrag en de mogelijke gevolgen voor het slachtoffer.
- ☞ Het team wordt op de hoogte gesteld en het wordt doorgegeven aan de directie.
- ☞ De leerkracht bespreekt het voorval eerst met het gepeste kind.
- ☞ De leerkracht spreekt met de pester en maakt duidelijk dat pesten niet getolereerd wordt.
- ☞ Bij pestgedrag wordt pesten in de groep besproken, het voorval geanalyseerd, duidelijk gemaakt wat er gebeurd is en wordt besproken wat er gedaan kan worden om het in de toekomst te voorkomen.
- ☞ Bij pestgedrag worden de betrokken ouders op de hoogte gesteld en betrokken bij de oplossing.
- ☞ Bij pesten van leerkrachten onderling kan steun worden gezocht bij de vertrouwenspersonen en kan de directie verwittigd worden. Neem contact op met het bestuur. Het bestuur is op grond van de Arbowet verplicht om maatregelen te nemen

Stappenplan

Bij vermoedens van pesten wordt de niet-confronterende methode toegepast:

- ☞ De leerkracht praat met collega's over zijn vermoedens.
- ☞ In de groep worden activiteiten ondernomen gericht op de pestproblematiek in het algemeen, zodat het voor de kinderen veiliger is om erover te praten en het probleem eventueel op die manier boven tafel te krijgen. Bijvoorbeeld d.m.v. een project, vragenlijsten of lessen.

Bij zekerheid van pesten wordt de confronterende methode toegepast:

- ☞ De leerkracht neemt duidelijk stelling en wijst pesten af.
- ☞ De leerkracht voert met de groep een gesprek over het pestgedrag in zijn of haar groep.
- ☞ De leerkracht spreekt met de leerlingen nadere regels en omgangsvormen af.
- ☞ De leerkracht voert afzonderlijke gesprekken met zowel pester als gepeste.
- ☞ Bij aanhoudend pesten neemt de leerkracht contact op met de ouders van pester en gepeste om samen aan een oplossing te werken.

Borging

- ☞ In de schoolgids staat in het kort vermeld hoe wij op school omgaan met pesten.
- ☞ Het protocol sociale veiligheid is aan dit beleidsstuk toegevoegd.

Achtergrondinformatie voor leerkrachten

In de orthotheek is documentatie beschikbaar voor leerkrachten met betrekking tot pesten.

Er zijn leskisten verkrijgbaar bij de GGD

Stappenplan sociale veiligheid

Algemeen

Pesten komt helaas op iedere school voor. Het Stelpleankier vormt daarop geen uitzondering. Alhoewel het pesten op onze school niet buiten proportie is, willen we er toch in het bijzonder aandacht aan schenken, omdat de gevolgen van pesten ernstig zijn. Pesten komt voor in alle leeftijdscategorieën. Het kan in groep 8 gebeuren, maar ook in groep 1.

Het is een probleem dat wij onder ogen zien en dat op onze school een serieuze aanpak verdient. Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

☞ Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en ouders.

☞ De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

☞ Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Pesten of plagen!

Pesten en plagen zijn twee verschillende dingen. Iemand een duw geven, kan bijvoorbeeld plagen zijn, maar ook wel pesten. Wanneer is het nu plagen en wanneer is het pesten? We spreken van plagen wanneer de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spel, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Bovendien duurt het nooit echt lang. Door elkaar een beetje te plagen, leer je met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Pesten kan onschuldig beginnen, als bijvoorbeeld een spelletje, als iets leuks om te doen. Het gepeste kind voelt zich erg ongemakkelijk door het pesten. Het lukt hem/haar niet terug te plagen, een grapje te maken of onverschillig te blijven. Degene die gepest wordt, wordt bang of verdrietig en voelt zich hulpeloos. Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, ze lachen wanneer de pester iets gemeens doet, maar durven zelf niets te doen.

Pesten is bedreigend en het gebeurt niet zomaar een keer, maar iedere dag weer, soms een jaar of langer achter elkaar. Bij pesten wordt het slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende en gemene manier. De pestkop misbruikt zijn macht.

Meestal hebben de pestende kinderen niet in de gaten hoe afschuwelijk het pesten is voor diegene die gepest wordt. Terwijl het gepeste kind vreselijk bang is voor de pauze of niet op straat durft te spelen, ziet de pester het als een lolletje.

Pesten lijkt dus op plagen maar er zijn grote verschillen! **De signalen van het pesten**

Er zijn een hele reeks signalen die je kunnen vertellen, dat iemand pest en dat er dus ook iemand gepest wordt. Je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen, wanneer

bepaalde gedragingen hun norm overschrijden. Hieronder een lijstje met de meest voorkomende signalen:

- buikpijn
- geen zin hebben om naar school gaan
- nachtmerries of 's nachts plotseling wakker schrikken
- bedplassen
- minder zelfvertrouwen
- teruggetrokken of schuchter gedrag bij een voorheen open kind
- blauwe plekken, schrammen of gescheurde kleding waarvoor geen verklaring is
- verlies van bijvoorbeeld schooltas, pennen, boeken of geld.

Regels die gelden in alle groepen:

Het is van groot belang een klimaat te scheppen, waarbinnen pesten niet wordt geaccepteerd. Basisregels, die iedereen kent, vormen de basis voor dat klimaat.

- ☞ Ben je kwaad probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de juf of meester.
- ☞ Vertel de juf of meester wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest.
- ☞ Word je gepest, praat er thuis ook over. Je moet het niet geheim houden.
- ☞ Ga voorzichtig met je eigen spullen om, maar nog voorzichtiger met die van een ander.
- ☞ We noemen elkaar bij de voornaam.
- ☞ Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden.
- ☞ Aardig zijn voor groot en klein.

Deze regels kunnen worden aangevuld met groepsregels. Deze groepsregels kunnen samen met de groep en de leerkracht worden opgesteld. De schoolregels en groepsregels zijn zichtbaar in de school opgehangen.

Preventieve aanpak van pestgedrag

Obs Het Stalleplankier werkt in groep 1 t/m 8 met de digitale methode HIRO. Dit is een methode voor het Sociaal- en Emotioneel Leren. Dit is een preventieve methode middels vroegtijdige signalering, gevolgd door snelle, lichte maatregelen en interventies. HIRO leert positief gedrag aan en voorkomt zo in veel gevallen onnodige 'reparatie' achteraf. Hoe sterker en veiliger de groep, hoe beter de leerlingen zullen presteren.

Door planmatig en structureel te werken aan het sociaal-emotioneel leren krijgt verstorend gedrag minder snel een kans.

Een sterke, sociaal veilige groep voorkomt pesten. In zo'n groep spreken kinderen elkaar op een positieve manier aan op hun gedrag. HIRO geeft de kinderen handvatten hoe dat moet.

Met het IEP LVS krijgen we een beeld van de sociale en emotionele vaardigheden en ontwikkeling van de leerling. Belangrijke aspecten die terugkomen in het profiel van de leerling zijn het beeld dat de leerling van zichzelf heeft, de manier waarop de leerling daarmee omgaat en de rol die de leerling aanneemt in sociale situaties. Ook het omgaan met en inleven in de gevoelens van jezelf en de ander wordt in beeld gebracht.

Ook maakt de school incidenteel gebruik van de 5 G's.

Belangrijk hierbij is dat de leerling vanuit 'ik' de 5 stappen invult.

Dit kan mondeling of schriftelijk, afhankelijk van de situatie en/of leeftijd van de leerlingen.

- gebeurtenis
- gevoel
- gedachte
- gedrag
- gevolg

(zie bijlage 1)

Dit formulier vult de leerling in, zodat hij/zij bewust wordt van zijn/haar gedrag.
Het ingevulde formulier wordt altijd na besproken met de leerling.
Indien nodig wordt een kopie van het formulier mee naar huis gegeven en ondertekend door de ouders/verzorgers.

- + Kringgesprekken
- + Digibordlessen; respect, vriendschap, omgaan met jezelf, etc.
- + Wij maken gebruik van voorlichtingen van bureau Halt en Indigo.
- + Lezen over het onderwerp.
- + 1 keer per jaar vullen de leerlingen de vragenlijsten IEP SEO in.

Directe consequenties:

1. Gesprek/5 G-formulier
2. 1 of meerdere pauzes binnen blijven
3. Nablijven totdat alle kinderen naar huis zijn vertrokken.
4. Opstel schrijven over het gebeurde.
5. Werkbladen maken

Aanpak van het pestgedrag

Na klachten voeren we informatieve gesprekken met pester en gepeste, met het doel de ernst vast te stellen.

Wanneer er sprake is van pesten start de groepsleerkracht het plan van aanpak.

Puntsgewijs ziet het plan van aanpak er als volgt uit:

Er zijn hiervoor 3 routes:

Route 1

1. De groepsleerkracht informeert het team (incl. intern begeleider en directie)
2. De groepsleerkracht voert gesprekken met:
 - ☞ De ouders van de pester en gepeste
 - ☞ De gepeste
 - ☞ Eventueel met pester en gepeste
3. We betrekken de zwijgende meerderheid, bv. in een kringgesprek en eventueel door het maken van afspraken omtrent het pesten.
4. De gesprekken en afspraken m.b.t. het gepeste kind en de pester, worden vastgelegd in een verslag en dit wordt ondertekend door de ouders van de betrokken kinderen.
5. Er vindt een eerste evaluatie plaats door de leerkracht na 14 dagen.
De leerkracht blijft het volgen en na 6 weken is er een gesprekje met het gepeste kind.
De ouders worden geïnformeerd.

Route 2

Komt het pesten weer voor, dan wordt route 2 gestart !!

Route 2 is in grote lijnen gelijk aan route 1 .

De intern begeleider wordt erbij ingeschakeld.

Route 3

Wanneer het pesten zeer hardnekkig blijkt, wordt in route 3 de directeur rechtstreeks betrokken en wordt indien nodig het bevoegd gezag geïnformeerd.

Dit plan maakt onderdeel uit van het veiligheidsplan van de school.

Mijn kind wordt gepest op school!

Wat kan ik doen om te helpen?

1. Moedig uw kind aan te praten over pesten.
2. Stel directe vragen:
 - ☞ Wie plaagt er?
 - ☞ Wat gebeurt er?
 - ☞ Waar gebeurt het?
 - ☞ Wanneer gebeurt het?
3. Vraag uw kind hoe zij/hij geprobeerd heeft het pesten te stoppen.
4. Help uw kind met het bedenken van een mogelijke (snelle) oplossing:
 - ☞ Vertel het aan meester of juf.
 - ☞ Speel ergens anders.
 - ☞ Doe mee met een ander spel.
 - ☞ Ga met andere kinderen spelen.
5. Neem als ouder/verzorger contact op met de school om te informeren of de school de problemen heeft gesignaleerd.
6. Stel de leerkracht op de hoogte van het probleem en geef duidelijke informatie.

Een snelle oplossing van het pestprobleem is niet zomaar gevonden. Het is daarom belangrijk dat u uw kind blijft aanmoedigen om steeds over alle pestgedrag te praten. Zet uw kind niet aan tot 'tegengeweld'. Blijf de school betrekken bij de oplossing van het pestprobleem. De school heeft als organisatie de beste positie om pestgedrag aan te pakken, vanzelfsprekend is nauwe samenwerking met alle betrokkenen.

Mijn kind pest andere kinderen!

Wat kan ik hieraan doen?

1. Praat met uw kind en bedenk dat een pester steeds zal proberen zijn of haar foute gedrag goed te praten.
2. Neem contact op met de school. Laat aan uw kind en de school merken dat u dit probleem serieus neemt.
3. Maak uw kind zeer duidelijk dat u dit gedrag niet tolereert en geef aan wat voor gevolgen pesten heeft voor de slachtoffers.
4. Probeer een goed overzicht van de activiteiten van uw kind te krijgen. Met wie gaat uw kind om? Waar en wanneer? Stel een aantal duidelijk regels voor en stel deze met uw kind vast. Geef uw kind aandacht.
5. Beloon uw kind voor positief gedrag, met name voor wat betreft huis- en schoolregels.
6. Bedenk dat het veelvuldig kijken naar gewelddadige video's, videogames en televisieprogramma's het gedrag van uw kind negatief kan beïnvloeden. Stel samen met uw kind een kijk- of speelwijzer op.